

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2018-2-040
Karar Sayısı : 19-38/578-246
Karar Tarihi : 07.11.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Neyzar ÜNÜBOL, Betül AYHAN,
Muhammet Murat KARAKAYA

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

(1) **D. DOSYA KONUSU:** Sony Eurasia Pazarlama A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiasına ilişkin alınan 07.02.2019 tarihli ve 19-06/47-16 sayılı Rekabet Kurulu kararının yeniden değerlendirilmesi talebi.

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 28.06.2019 tarih ve 4226 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 31.07.2019 tarih ve 2018-2-040/BN-2 sayılı Bilgi Notu, görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun (İYUK) 11. maddesi uyarınca Rekabet Kurulunun (Kurul) 07.02.2019 tarih ve 19-06/47-16 sayılı kararının kaldırılmasına ve iddiaların yeniden değerlendirilerek yeni bir işlem tesis edilmesine gerek bulunmadığı, bu nedenle başvurunun reddedilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(4) Kurum kayıtlarına 16.08.2018 tarih ve 5783 sayı ile giren başvuru üzerine Sony Eurasia Pazarlama A.Ş. (SONY EURASIA) ile Sony Interactive Entertainment Europe ve genel kapsam itibarıyla Sony ekonomik bütünlüğünün (ikisi birlikte SONY) konsol oyunları pazarında dışlayıcı nitelikteki davranışları ile rakiplerinin faaliyetlerini zorlaştırmak ve rakiplerini pazar dışına itmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u (4054 sayılı Kanun) ihlal ettiği iddiasına yönelik yapılan önaraştırma sonucunda, aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikâyetin reddine ve soruşturma açılmamasına ilişkin 07.02.2019 tarihli ve 19-06/47-16 sayılı Kurul kararı alınmıştır.

(5) Kurum kayıtlarına 28.06.2019 tarih ve 4226 sayı ile intikal eden ve şikâyetçinin vekili tarafından İYUK'un 11. maddesine dayanılarak yapılan gizlilik talepli başvuruda;

- 07.02.2019 tarihli ve 19-06/47-16 sayılı kararda ilgili ürün pazarlarının gerektiğinden fazla geniş tanımlandığı, pazarın oyun konsollarına göre tanımlanması gerektiği, bu şekilde SONY'nin hakim durumda olacağı,
- Karardaki ilgili ürün pazarı tanımı kabul edilse dahi, yalnızca satış rakamları üzerinden bir hakim durum değerlendirmesi yapılmasının SONY'nin gerçek konumunu göz ardı etmek anlamına geldiği, oyun konsollarının çok taraflı pazar özelliği gösterdiği, bu pazarda faaliyet gösteren SONY'nin alt pazar niteliği taşıyan konsol oyunları pazarında da faaliyet gösterdiği, bu gibi tüm unsurlar göz

önüne alındığında SONY'nin hakim durumda bulunduğu sonucuna ulaşılması gerektiği,

- SONY'nin fiyatlandırma uygulamalarına ilişkin olarak kararda, PlayStation Store dijital oyun fiyatlarının aynı oyunun kutulu versiyonu ile kıyaslandığı, ancak çevrimiçi pazar yerlerinde satışa sunulan oyunların vergi ve bandrol başta olmak üzere birçok önemli maliyet kaleminden hariç tutularak satışa sunulması nedeniyle fiyatların böyle bir karşılaştırmaya esas alınamayacağı,
- SONY'nin Türkiye'de işyeri bulunmasına rağmen PlayStation Store üzerinden yaptığı satışlarda vergi ödemediği ve bu şekilde maliyetlerinin düşük çıktığı,
- Karar kapsamında ortalama kaçınılabilir maliyetin neye göre değerlendirildiğinin ya da farklı bir ölçüt değerlendirildiyse hangi gerekçe ile hangi ölçütün esas alındığının netleşmesi gerektiği,
- Kararda toplam 29 farklı indirim dönemimin olduğu ve SONY'nin PlayStation Store üzerinden neredeyse yılın her günü bazı oyunları indirimli fiyatla satışa sunduğu tespitinin yapılarak anılan kampanyaların kısa süreli ve kapsamının dar olması sebebiyle yıkıcı fiyatlandırma iddialarının reddedildiği, ancak oyunun niteliğine göre talebin yoğunluğunun değişebildiği, zira oyunun öneminin kampanyanın kapsam ve süresinin önemini yitirmesine yol açtığı,
- Kurul tarafından SONY'nin fiyatlarının düşük olduğunun kabul edildiği, öte yandan süreklilik unsurunun bulunmamasından dolayı aksi yönde sonuca varıldığı, ancak yıkıcı fiyat eylemleri açısından süreklilik ile ilgili somut ve kesin bir sürenin verilmesinin mümkün olmadığı, süreklilik ile kastedilenin eylemin kendi içerisinde belirli bir süre süreklilik göstermesi olduğu, nitekim kampanya dönemlerinin çok sık olup sürekli olarak tekrarlandığı,
- Kararda SONY tarafından yapılan ön satış uygulamasının, hem pazardaki talebi tahmin etmek hem de oyun henüz piyasaya sürülmeden duyurulmasını sağlayarak ürünün bilinirliğini ve talebini arttırmak gibi gerekçelerinin olduğunun belirtildiği, ancak böyle bir gerekçenin pazarın yapısı göz önüne alındığında kabul edilemeyeceği, ön satış uygulamasına ilişkin SONY'den bilgi almak suretiyle konunun netleştirilmesi gerektiği,

ifade edilmektedir.

(6) İYUK'un 11. maddesi;

“ÜST MAKAMLARA BAŞVURMA

MADDE 11 - 1. İlgililer tarafından idari dava açılmadan önce, idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması üst makamdan, üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamdan, idari dava açma süresi içinde istenebilir. Bu başvurma, işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durdurur.

2. Altmış gün içinde bir cevap verilmezse istek reddedilmiş sayılır.

3. İsteğin reddedilmesi veya reddedilmiş sayılması halinde dava açma süresi yeniden işlemeye başlar ve başvurma tarihine kadar geçmiş süre de hesaba katılır.”

şeklindedir.

- (7) Başvuru sahibinin 07.02.2019 tarih ve 19-06/47-16 sayılı Kurul kararının yeniden değerlendirilerek soruşturma açılmasına karar verilmesi talebinin, Kurul tarafından tesis edilen idari işlemin kaldırılarak yeni bir işlem tesis edilmesine ilişkin olduğu, bu itibarla İYUK'un 11. maddesi kapsamında olduğu görülmüştür. Söz konusu karar başvuru sahibince 09.05.2019 tarihinde tebellüğ edilmiş olup dosya konusu başvuru ise 28.06.2019 tarihinde yapılmıştır. Bu itibarla dava açma süresinin geçmediği ve başvurunun süresi içerisinde yapıldığı anlaşılmıştır.
- (8) Yeniden değerlendirme talebine konu olan karar incelendiğinde, ilgili ürün pazarının, oyun konsolları pazarına ilişkin kapsamlı ve detaylı bilgiler verildikten sonra, Kurulun geçmiş kararlarına benzer şekilde "sabit konsol oyunları" ve "elde taşınabilen konsol oyunları" olarak tanımlandığı görülmektedir. Hâkim durum değerlendirmesinde ise SONY'nin ve rakiplerinin gerek oyun konsolları gerekse konsol oyunları pazarlarındaki konumu ve gücü ayrıntılı olarak ele alınmıştır.
- (9) SONY EURASIA'ya ait PlayStation oyun konsollarının 2015-2017 yıllarındaki pazar payı incelenmiş ve SONY'nin oyun konsolu pazarında rakiplerinden ve müşterilerinden bağımsız karar alma gücünde olmadığı tespitinde bulunulmuştur. Ayrıca bu pazarda paralel ithalat yoluyla yapılan satışların oldukça yüksek bir paya sahip olduğu tespit edilmiştir. Konsol oyunları pazarında hem satış rakamları hem de gelir bazında inceleme yapılmış, SONY'nin pazar lideri olduğu ancak en yakın rakibinin rekabetçi baskı oluşturma potansiyeline sahip olduğu görülmüştür. Bu itibarla SONY'nin konsol oyunları pazarında da hâkim durumda olmadığı kaanatine varılmış olmakla birlikte, hâkim durumda olduğu varsayımı altında şikâyete konu davranışın kötüye kullanma niteliğinde olup olmadığı incelenmiştir.
- (10) Hakim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Davranışlarına İlişkin Kılavuz'a göre (Kılavuz), dışlayıcı davranışlara ilişkin Kurul tarafından yapılan incelemenin esasını hakim durumdaki teşebbüs davranışının fiili veya muhtemel rekabet karşıtı piyasa kapamaya yol açıp açmadığının incelenmesi oluşturmaktadır. Davranışın fiyatlamaya ilişkin olması durumunda ise hakim durumdaki teşebbüsün maliyetin altında fiyatlama yapıp yapmadığı ön plana çıkmaktadır.
- (11) Kılavuz'da yıkıcı fiyatlama değerlendirilmesinde ölçüt olarak ortalama kaçınılabılır maliyetin kullanılabilirdiği, iddia konusu davranışın rekabet karşıtı kapamaya yol açmasının muhtemel olup olmadığı değerlendirilirken maliyete ilişkin böyle bir analizin yanı sıra başkaca hususlara da bakılabileceği belirtilmektedir. Bu bağlamda, rekabet karşıtı piyasa kapamanın varlığını incelerken Kurul, hakim durumdaki teşebbüsün konumu, ilgili pazarın koşulları, rakiplerin konumu, müşterilerin/sağlayıcıların konumu, davranışın kapsam ve süresi, fiili piyasa kapamaya yahut dışlayıcı stratejiye ilişkin deliller gibi faktörleri dikkate almaktadır.
- (12) Playstation Store üzerinden yapılan sık ve uzun süreli kampanyalara ilişkin olarak, bu kampanyalar kapsamındaki indirimli satışların toplam pazar büyüklüğü içerisindeki yeri incelenmiş ve davranıştan etkilenen satışların pazardaki toplam satışlar içerisindeki payının düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Şikâyetçi tarafından sunulan düşük fiyatlı dijital oyun satışlarının tamamının dönemsel kampanyalar olduğu anlaşılmıştır. Kararda, davranışın pazardaki fiili ya da muhtemel etkileri değerlendirilmiş, davranışların kapsamı, süresi, toplam pazar içindeki oranı gibi unsurlar dikkate alınarak SONY hâkim durumda olsa ve uyguladığı fiyatlar maliyetin altında kabul edilse dahi fiyatlama davranışının yıkıcı fiyat şeklinde bir kötüye kullanma teşkil edecek nitelikte olmadığı tespit edilmiştir. Yapılan incelemede iddia

konusu eylemlerine ilişkin olarak SONY'nin dışlayıcı bir stratejisi bulunduğuna yönelik herhangi bir delil de bulunmamıştır.

- (13) Başvuruda yer alan SONY'nin ön satış uygulamalarına ilişkin olarak ise, bunun bir oyunun henüz piyasaya sürülmeden önce satın alınmasını sağlayan bir uygulama olduğu, bu şekilde dijital oyun satın alan PlayStation kullanıcısının ödemeyi önden yaptığı ancak oynayabilmek için oyunun piyasaya sunulmuş tarihini beklediği görülmüştür. SONY tarafından gerçekleştirilen ön satışların her oyun için yapılmadığı, kapsam bakımından sınırlı olduğu ve kısa süreli olarak uygulandığı tespit edilmiştir. Rakiplerin de benzer uygulamalarının olduğu, bu durumun oyun yayımcılarının ön satış için daha avantajlı koşullarda toptan satış fiyatı belirlemesi ile de ilgili olduğu dosya kapsamında anlaşılmıştır.
- (14) SONY'nin PlayStation Store üzerinden yaptığı satışlarda vergi ödemediği, çevrimiçi pazar yerlerinde satışa sunulan oyunların ise vergi ve bandrol başta olmak üzere birçok önemli maliyet kaleminden hariç tutulduğu iddiaları ise rekabet hukuku uygulaması ile doğrudan alakalı olmaması nedeniyle değerlendirmeye alınmamıştır.
- (15) Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında, Kurulun 07.02.2019 tarihli ve 19-06/47-16 sayılı kararının kaldırılmasına, geri alınmasına, değiştirilmesine veya yeni bir işlem yapılmasına yer olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (16) Yapılan yeniden değerlendirme sonucunda; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 11. maddesi uyarınca Rekabet Kurulunun 07.02.2019 tarihli ve 19-06/47-16 sayılı kararının kaldırılmasına, geri alınmasına, değiştirilmesine veya yeni bir işlem yapılmasına yer olmadığına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.